

Five trees**תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף ב עמוד א**

שכל המאבד נפש אחד מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו איבד עולם מלא וכל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם.....לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם

באחד בשבט - ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים: בחמשה עשר

The tree of choice**The tree of the manifestation of the divine****(1) בראשית פרק ב, ט-י****(6) משנה מסכת אבות פרק ג**

(ט) וַיִּצְמַח יְקֹזֶק אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה כָּל יַעַץ נֶחְמָד לְמַרְאֵה וְטוֹב לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע:

רבי שמעון אומר המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר מה נאה אילן זה ומה נאה ניר זה מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו:

(2) רמב"ן בראשית פרק ב פסוק ט**(7) פירוש רש"י על אבות פרק ג משנה ז**

ועץ הדעת טוב ורע - אמרו המפרשים כי היה פרוי מוליד תאות המשגל, ולכן כסו מערומיהם אחרי אכלם ממנו.... ואיננו נכון אצלי בעבור שאמר והייתם כאלהים יודעי טוב ורע (להלן ג ה).....

והיפה בעיני, כי האדם היה עושה בטבעו מה שראוי לעשות כפי התולדות, כאשר יעשו השמים וכל צבאם, פועלי אמת שפעולתם אמת ולא ישנו את תפקידם, ואין להם במעשיהם אהבה או שנאה. ופרי האילן הזה היה מוליד הרצון והחפץ שיבחרו אוכליו בדבר או בהפכו לטוב או לרע. ולכן נקרא "עץ הדעת טוב ורע", כי "הדעת" יאמר בלשונו על הרצון, והנה אחרי אכלו מן העץ היתה בידו הבחירה, וברצונו להרע או להטיב בין לו בין לאחרים, וזו מדה אלהית מצד אחד, ורעה לאדם בהיות לו בה יצר ותאוה:

הרי זה מתחייב בנפשו. כלומר מסתכן בנפשו כי כשעוסק בתורה אין רשות לשטן להזיקו וכיון שפוסק על דברים בטלים ניתנה לו רשות: הכא ל"ג מעלה עליו הכתוב דהא לא כתיב קרא:

(8) שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רכו סעיף א

היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח, אומר: בא"י אמ"ה שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם;

The tree of responsibility**(9) רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ב הלכה ב****(3) דברים פרק כ פסוק יט**

כִּי תִצְוֶה אֶל עֵיר יְמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתַפְשָׁהּ לֹא תִשְׁחִית אֶת עֵצָה לְנִדְחֵי עָלְיוֹ גְרָזָן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכַל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לְבֹא מִפְּנֵיךְ בְּמִצְוֹר: רַק עֵץ אֲשֶׁר יִתְּדַע כִּי לֹא עֵץ מֵאֲכָל הוּא אֹתוֹ תִשְׁחִית וְכָרְתָּ וּבְנִיתָ מִצְוֹר עַל הָעֵיר אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה עִמָּךְ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּה: פ

והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול

(4) ספר המצוות לרמב"ם מצות לא תעשה נז

והמצוה הנ"ז היא שהזהירנו מהשחית האילנות כשנצור על עיר כדי להצר לאנשיה ולהכאיב לבבם והוא אמרו יתעלה (ס"פ שופטי) לא תשחית את עצה כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות. וכן כל הפסד נכנס תחת לאו זה כגון מי שישרוף בגד לריק או ישבר כלי לריק גם כן הנה הוא עובר משום לא תשחית ולוקה. ובסוף מכות (כב א) התבאר שהקוצץ אילנות טובות לוקה ואמרו ואזהרתיה מהכא כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות. וכבר נתבאר משפטי מצוה זו בשני מבבא בתרא (כו א):

(5) משנה מסכת סנהדרין פרק ד**The tree of life**

(יז) דְרֹכֶיהָ דְרֹכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבֹתֶיהָ שְׁלוֹם: (יח) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתַמְכֶיהָ מְאֹשֵׁר:

(11) תלמוד בבלי מסכת תענית דף ז עמוד א

למה נמשלו דברי תורה כעץ, שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה, לומר לך: מה עץ קטן מדליק את הגדול - אף תלמידי חכמים, קטנים מחדדים את הגדולים. והיינו דאמר רבי חנינא: הרבה למדתי מרבתי ומחברי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולן.

The tree of eternity

(12) תלמוד בבלי מסכת תענית דף ה עמוד ב

יעקב אבינו לא מת... מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים - אף הוא בחיים.... כי הוּוּ מיפטרי מהדדי אמר ליה: ליברכן מר! - אמר ליה: אמשול לך משל, למה הדבר דומה - לאדם שהיה הולך במדבר והיה רעב ועיף וצמא, ומצא אילן שפירותיו מתוקין וצלו נאה, ואמת המים עוברת תחתיו. אכל מפירותיו, ושתה ממימיו, וישב בצילו. וכשביקש לילך, אמר: אילן אילן, במה אברכך? אם אומר לך שיהו פירותיך מתוקין - הרי פירותיך מתוקין, שיהא צילך נאה - הרי צילך נאה, שתהא אמת המים עוברת תחתך - הרי אמת המים עוברת תחתך. אלא: יהי רצון שכל נטיעות שנוטעין ממך